

Prof. dr. sc. Slobodan Lang, dr .med.

rođen je 1945.g. i stalno nastanjen u Zagrebu. Osnovno i srednje školsko obrazovanje te Medicinski fakultet završio je u Zagrebu. Doktorirao je i položio specijalizaciju socijalne medicine. Autor je više od 100 stručnih i znanstvenih članaka te autor i koautor više knjiga.

Profesionalno djelovanje i iskustva

Javno djelovanje profesora Langa započinje još u gimnazijskim i studentskim danima i u svojoj, više od 40 godina dugoj karijeri, uspješno je obnašao brojne visoke dužnosti i funkcije. Prof. dr. sc. Slobodan Lang bio je posebni savjetnik Predsjednika RH za humanitarna pitanja u razdoblju od 1993. do 2000. godine. Bio je zastupnik u Županijskom domu Sabora RH, Veleposlanik u Ministarstvu vanjskih poslova RH, voditelj hrvatske delegacije u Interparlamentarnoj uniji te član Vijeća Europe. S osobitim uspjehom profesor Lang djelovao je u vrijeme ratova na području bivše Jugoslavije kada je svoj ugled, rad i iznad svega hrabrost nesebično stavljao u funkciju spašavanja ljudskih života i pomaganja najugroženijima. Temelj djelovanja profesora Langa bilo je prenošenje znanja, povezivanje profesionalaca u praksi te trajno nastojanje da se stvara «djelotvorno znanje». Prof. dr. sc. Slobodan Lang naslovni je profesor Medicinskog fakulteta u Zagrebu na Školi narodnog zdravlja „Andrija Štampar“. Kao gost-profesor predaje i na Medicinskom fakultetu u Mostaru. Bio je gost-profesor Škole zdravlja u Bostonu u vremenskom razdoblju od 1985. do 1996.g. Od 1993.g. prvi je suradnik Centra za ljudska prava i javno zdravstvo na Harvardu. Član je Kraljevskog udruženja liječnika javnog zdravstva Velike Britanije. Član je Savjeta časopisa za ljudska prava i javno zdravstvo, Harvard. Također je član Uredništva hrvatskog časopisa Croatian Medical Journal. Predsjednik je Hrvatske mreže zdravih gradova te predsjednik ljetne škole “Zdravlje za sve” u Dubrovniku. Pokretač je Prvog hrvatskog kongresa preventivne medicine te osnivač i glavni urednik Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo.

Programi i javnozdravstvene akcije unapređenja zdravlja

Od 1986. do 1990. prof. Lang bio je član Izvršnog vijeća grada Zagreba i sekretar Sekretarijata za zdravstvo. U tom periodu posebnu je pažnju posvetio tada tek nadolazećim izazovima: organizaciji borbe protiv epidemije nove bolesti – AIDS-a, rukovođenju u zdravstvu, zbrinjavanju i ostvarivanju prava invalida, zaštiti okoline, kvaliteti života oboljelih od raka te području ljudskih prava i medicine. Svoju pionirsku ulogu ostvario je kao pokretač programa prevencije AIDS-a, a svoje vizionarstvo učestvovanjem u pokretanju i osnivanju svjetskog pokreta «Zdravih gradova», gdje svojim djelovanjem Grad Zagreb svrstava među gradove lidere nove misli.

Dolaskom na mjesto vodeće osobe Sekretarijata za zdravstvo Grada Zagreba 1986. godine profesor Lang pokrenuo je cijeli niz aktivnosti i programa koji su i danas aktivni kao potvrđena praksa ili postignuća koja označavaju temelje javnozdravstvenog djelovanja za građane Zagreba. Pozicija prvog čovjeka za zdravstvo Grada Zagreba omogućila je da se sagledaju brojni tada slabo prepoznati problemi u samom Gradu, ali i da se Grad poveže s najaktualnijim i vodećim izazovima na globalnoj sceni. Tako profesor Lang sa svojim suradnicima preuzima ulogu glavnog nositelja skrbi za zdravlje svih sudionika Univerzijade u Zagrebu, što više, u djelovanje po prvi put unosi i elementa prevencije, tada gotovo nepoznate bolesti AIDS-a. Upravo prepoznajući opasnost AIDS-a u samom njenom početku pokreće široku akciju i kampanje za informiranje i

podučavanje građana s ciljem što sveobuhvatnije prevencije. Ovo potvrđuje organizacijom Prvog kongresa o prevenciji AIDS-a u Zagrebu.

U svojem djelovanju profesor Lang najvećom odgovornosti profesionalca smatra povezivanje i djelovanje za građane. Tu svoju odlučnost uspješno dokazuje djelujući prema svim skupinama u društvu i uključujući sve društvene skupine kao ključne aktere života Grada Zagreba. Kako bi osigurao punu snagu „građanskog glasa“ pokreće osnivanje „Skupštine zdravlja“ koja i službeno zasjeda u Starogradskoj vijećnici. Time otvara pitanja ravnopravnosti i jednakosti građana pred sustavom, a kao odgovor organizira Koordinaciju invalida (zasjeda jednom mjesečno), redovite javne tribine, Ambulantu Zdravog grada (neposredan kontakt građana s gradskom upravom),...

U radu profesionalaca profesor Lang promiče i odgovornost sustava prema građanima, tako uvodi obavezu redovitog izvještavanja građana o zdravstveno stanju koje podnosi glavni sanitarni inspektor Grada Zagreba. Ovakav oblik izvještavanja pokazao je iznimnu snagu kod dramatične epidemije trovanja gljivama 1988. ekoloških incidenata na ranžirnom kolodvoru 1989, vodenim bujicama i sljemenskim poplavama 1989 te osiguranju zdravstvene ispravnosti i korištenju rekreacijskog kompleksa „Jarun“. Potvrda uspješnosti ovakvog načina izvještavanja jest i pokretanje posebnog „Ekološkog biltena“ – pionirskog pothvata o osvještavanju ekoloških prijetnji za zdravlje građana.

Zasigurno jedan od najvećih uspjeha toga perioda jest dovođenje Grada Zagreba na lidersku poziciju svjetskog pokreta „Zdravih Gradova“. Značenje ovog postignuća potvrđuje i dodjela domaćinstva organizacije Svjetske konferencije «Zdravih gradova» Gradu Zagrebu, u 2008. godini, a u povodu 20 godina uspješnog djelovanja. Tako je Grad Zagreb dobio značajnu ulogu u ovom projektu od samog početka, jer je 1987. godine postao njegovim projektnim gradom, a u jesen 1988. bio je domaćin Konferenciji europskih zdravih gradova, koja je tijekom Atenske konferencije 1998. i označena kao službeni početak Europskog projekta zdravih gradova. Paralelno s djelovanjem na međunarodnoj sceni Grad Zagreb postaje primjer i model drugim gradovima. Neposredno po osamostaljenju Republike Hrvatske formira se i Hrvatska mreža zdravih gradova, registrirana 1992. godine, kao jedna je od najstarijih europskih nacionalnih mreža Zdravih gradova i među prvim registriranim nevladinim udrugama u Republici Hrvatskoj. Predsjednik Hrvatske mreže zdravih gradova tada postaje prof.dr.sc. Slobodan Lang. Mreža danas okuplja više od 50-tak gradova i županija koji aktivno razvijaju programe i praksu unapređenja zdravlja za svoje građane.

Mirotvorstvo, djelovanje u Domovinskom ratu i humanitarni rad

Već sudjelovanjem u studentskim pokretima u SAD-u, Europi i naposljetku u Hrvatskoj profesor Lang iskazao je svoju opredijeljenost borbi za ljudska prava, jednakost i humanost. Osim kroz svoj profesionalni rad prava potvrda ovog opredjeljenja dolazi pojavom ratnih prijetnji, a kasnije i dramatičnih stradanja na području bivše Jugoslavije. Kronologija mirotvornog djelovanja i humanitarnog rada profesora Langa započinje pomaganjem rudarima u štrajku glađu na Kosovu 1989.g., zatim nastojanjima u sprečavanju sukoba u Hrvatskoj i Jugoslaviji 1988. – 1990.g., djelovanjem među ugroženim grupama u Hrvatskoj 1990.g., protestom protiv ratnih sudova JNA u Zagrebu 1991.g., skupom protiv antisemitizma u Zagrebu 1991.g.

Opredijeljenost za djelovanje pod svaku cijenu i u najtežim ratnim okolnostima profesor Lang iskazao je suorganiziranjem Konvoja „Libertas“ za Dubrovnik 1991.g., zaštitom zarobljenika 1991. – 1995.g u Bosni i Hercegovini, organizacijom zaštite i brige za prognane i izbjegle u RH, organiziranjem i vođenjem „Bijelog Puta“ za Novu Bilu i Bosnu Srebrenu 1993.g. vođenjem akcije „Spasimo život“ i povratka u Veliku Kladašu 1995. i 1996.g.

Djelovanje i vizionarstvo istinskog zdravstvenog radnika dokazao je pokretanjem i organizacijom izgradnje bolnice „Dr. fra Mato Nikolić“ u Novoj Biljoj, te iniciranjem i osnivanjem Medicinskog Fakulteta u Mostaru, kao temeljima zaštite ugroženih grupa u Bosni i Hercegovini.

Stvaranje „Novog javnog zdravstva“

Završetkom rata i mirnom reintegracijom okupiranih područja javlja se potreba za sveobuhvatnim sagledavanjem i osnaživanjem javnozdravstvene djelatnosti i ukupne skrbi za zdravlje. Prepoznavši tu potrebu profesor Lang bio je inicijator i utemeljitelj prvog Hrvatskog kongresa za preventivnu medicinu i unapređenje zdravlja. Hrvatski kongres preventivne medicine i unapređenja zdravlja s međunarodnim sudjelovanjem održan je od 26. do 29. 11. 2003. godine. Na Kongresu su tada po prvi put aktivno učestvovali Predsjednik Republike, Ravnatelj Europskog ureda SZO, Ministar zdravstva, Nadbiskup zagrebački i niz uglednih međunarodnih i hrvatskih stručnjaka. Prikazano je više od 300 radova i održano 12 ciljanih radionica. Rezultat Kongresa je knjiga sažetaka, monografije «Hrvatski zavod za javno zdravstvo od osnutka do danas, 1893 – 2003», i «Tko je tko u hrvatskom javnom zdravstvu», knjiga «Pedeset savjeta za zdravlje», i Povelja profesionalizma.

Na istom kongresu profesor Lang bio je inicijator pokretanja Hrvatskog časopisa za javno zdravstvo (HČJZ), čiji je glavni i odgovorni urednik. HČJZ je utemeljen 2003. godine s ciljem jačanja narodnog zdravlja znanjem te radi obnavljanja tradicije „Zdravstvenih novina“ Škole narodnog zdravlja „A.Štampar“, koje su izlazile u periodu od 1947. do 1957. godine. HČJZ je prvi hrvatski medicinski časopis u elektronskom izdanju, potpuno dostupan bez naplate, na hrvatskom jeziku. Prvi broj HČJZ-a izašao je u online obliku 2005. godine na www.hcz.hr i od tada redovito godišnje izlaze četiri broja. HČJZ je kao najvredniji resurs odredio profesionalce javnog zdravstva, pristupio stvaranju mreže javnog zdravstva, odabrao oblike njihove suradnje i postavio nove standarde u promišljanju i djelovanju u javnom zdravstvu.

Za svoj rad i djela profesor Slobodan Lang primio je više desetaka priznanja, nagrada i odlikovanja, među kojima navodimo najznačajnije:

- Medalja Ministarstva pomorstva Republike Hrvatske - Priznanje za prinose slobodi vječnoga Dubrovnika u teškim vremenima 1991 i 1992.
- Spomenica Domovinskog Rata 1990. – 1992.
- Spomenica Domovinske Zahvalnosti
- Red Hrvatskog Trolista
- Red Danice Hrvatske s likom Katarine Zrinske
- Red Nikole Šubića Zrinskog (za Hrabrost)
- Red Kneza Branimira s ogrlicom
- Medalja ECTF-a (European Community Task Force)
- Zastava Kongresa Sjedinjenih Američkih Država